

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het vastgoed (professioneel gerichte bachelor) van Odisee**

Samenvattende bevindingen en overwegingen

datum	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
31 mei 2016	visitatierapport.
onderwerp	
Ontwerp	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
accreditatiebesluit	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende
(004509)	
bijlagen	De opleiding Bachelor in het vastgoed maakt deel uit van het studiegebied Industriële
4	Wetenschappen en Technologie van Odisee. Naast het modeltraject biedt de opleiding
	sinds 2008-2009 een opleidingsvariant hoger afstandsonderwijs aan die vooral
	werkstudenten aanspreekt. Tijdens academiejaar 2013-14 telt de opleiding 191 studenten.

De opleiding kiest voor een breed profiel en wil studenten opleiden tot direct inzetbare, multidisciplinaire professionals met gedegen wetenschappelijke en communicatieve competenties. De studenten dienen zelfstandig en in teamverband te ondernemen en efficiënt te functioneren in de vier beroepsoriëntaties, zijnde vastgoedbemiddeling, -beheer, -promotie en -expertise. Hierbij dienen de studenten de nodige verantwoordelijkheidszin en deontologische en ethische reflecties aan de dag te leggen.

De commissie stelt vast dat het beoogde eindniveau van de opleiding in overeenstemming is met het domeinspecifieke leerresultatenkader. De opleiding heeft één leerresultaat toegevoegd om het belang van een ethische beroepsattitude, waarin verantwoordelijkheid voor de maatschappelijke context centraal staat, extra in de verf te zetten. De opleidingsspecifieke leerresultaten van de opleiding zijn vormgegeven in een doordachte kerndoelentabel. De commissie waardeert dat binnen de kerndoelen een groeilijn werd opgenomen van basishoofniveau (niveau 1), via doorgroeihoofniveau (niveau 2) naar gevorderd hoofniveau (niveau 3), dat overeenstemt met niveau 6 van het domeinspecifieke leerresultatenkader. Een driedimensionaal opleidingsmodel visualiseert de opbouw van het curriculum en competentieverwerving door de student in een kubus. Dit model beschouwt de commissie als een sterkte, daar het de communicatie tussen docenten, studenten en werkveld bevordert.

Hoewel de commissie het sterk vindt dat de opleiding het werkveld expliciet binnenbrengt, vraagt ze zich af of de opleiding het werkveld breed genoeg percipieert en of samenwerkingsbanden voldoende breed gaan. De opleiding is er zich van bewust dat er nog groeikansen liggen wat betreft internationale benchmarking. De commissie moedigt de

Pagina 2 van 10 opleiding aan de bestaande contacten te versterken en verder op zoek te gaan naar structurele samenwerkingsovereenkomsten die een meerwaarde vormen voor beide partijen. Verder werkt de opleiding nauw samen met de andere opleidingen Vastgoed in Vlaanderen met aandacht voor de eigen accenten, wat de commissie als een kracht beschouwt.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces van het modeltraject als voldoende en van het studietraject voor werkstudenten als goed

Het modeltraject omvat 180 studiepunten, gespreid over drie jaren. Het traject afstandsleren is identiek aan het modeltraject, maar wordt aangeboden als traject op maat van de student.

De commissie beschouwt de duidelijke vormgeving van het curriculum als een sterk punt. Het opleidingsprogramma is opgebouwd rond vier leerlijnen. De leerlijn algemene vorming focust op het belang van communicatieve vaardigheden en maatschappelijke betrokkenheid. Voor de leerlijn bouwtechnische vorming werkt de opleiding nauw samen met de opleiding Bouw, wat een meerwaarde is. Binnen de leerlijn juridisch-economische vorming worden studenten vertrouwd gemaakt met het juridisch onderzoeken van concrete casussen en het verlenen van juridische eerstelijnsbijstand. Daarnaast worden studenten ook financieel-economisch gevormd. Tot slot dienen studenten binnen de leerlijn beroepspraktijk de kennis, inzichten en vaardigheden die ze via de overige leerlijnen hebben verworven, te gebruiken in concrete beroepsspecifieke handelingen binnen realistische simulaties. De vier inhoudelijke leerlijnen komen aan bod gedurende de drie opleidingsfasen. Ook de vier beroepsoriëntaties worden gefaseerd opgebouwd, waarbij studenten naar het einde van het traject zich verdiepen in die aspecten die hun voorkeur wegdragen. Studenten uit het hoger afstandsonderwijs doorlopen identiek hetzelfde programma als de studenten uit het modeltraject.

Een sterk element in het programma zijn de projecten. Via de projecten leren de studenten geïntegreerd en vakoverschrijdend te werken. Per project krijgen de studenten een opdracht waarbij de geziene theorie wordt getoetst aan de praktijk. Er is een toenemende moeilijkheidsgraad in de opdrachten. Naarmate de opleiding vordert worden meer omvattende projecten ingericht waardoor studenten zich klaargestoomd voelen voor de bachelorproef.

De opleiding hanteert verschillende werkvormen waaronder hoorcolleges, casuïstiek, papers, groepswerken en gastcolleges maar met uitzondering van de projecten is het overgrote deel van de werkvormen nog eerder klassiek. Er wordt gewerkt aan vernieuwingen met betrekking tot het didactisch concept en daaraan gekoppelde onderwijsvormen.

De opleiding reikt de studenten adequate inhouden aan die afgestemd zijn op de noden van het werkveld. Studenten beschouwen de breedte van de opleiding als een sterkte en waarderen dat ze kennis kunnen maken met alle aspecten van het beroep. Ze zijn daarenboven tevreden over de diepgang binnen de aangeboden opleidingsonderdelen. Verder krijgen ze keuzeopleidingsonderdelen aangeboden, die worden ingericht door de opleidingen Office management, Bouw en Facilitair management. De opleiding plant volgend jaar een uitbreiding van het aanbod met de invoering van een opleidingsonderdeel omtrent Autocad en een opleidingsonderdeel Zelfstanding ondernemen. Met dit laatste

Pagina 3 van 10 opleidingsonderdeel wenst de opleiding studenten voor te bereiden op een mogelijke toekomst als zelfstandige.

De opleiding kiest er bewust voor twee aparte stageperiodes aan te bieden, waarbij studenten zowel in de tweede als in de derde opleidingsfase vier weken stage lopen. Ook studenten uit het hoger afstandsonderwijs dienen stage te lopen, al kunnen zij de stage flexibeler inplannen dan de studenten uit het modeltraject door bijvoorbeeld de stage te spreiden over een langere periode. Hoewel de meningen verschillen over de duur van de stage, menen zowel de studenten als het werkveld dat de aangeboden stageperiodes zinvol worden ingevuld. Studenten en stagementoren zijn tevreden over de begeleiding die ze krijgen vanuit de opleiding. Studenten waarderen ook dat ze worden gestimuleerd om zelf op zoek te gaan naar een passende, kwalitatieve stageplaats.

Zowel de studenten uit het modeltraject als de studenten uit het hoger afstandsonderwijs dienen aan het eind van de opleiding een bachelorproef uit te werken binnen een zelf gekozen beroepsoriëntatie. De invulling van de bachelorproefopdracht is in lijn met de definitie die op hogeschoolniveau werd geformuleerd voor de bachelorproef. Studenten kunnen individueel een complexe casus of in groep een marktonderzoek uitwerken. De opleiding beschikt niet over een evidence based onderzoekslijn, maar opteert ervoor de onderzoeksvaardigheden aan bod te laten komen in de daartoe relevante vakken. Het programma zou echter baat hebben bij een graduele opbouw van de onderzoeksvaardigheden.

Hoewel de opleiding reeds inspanningen levert op vlak van internationalisering, kan deze dimensie doorheen het curriculum nog worden versterkt. De interesse vanuit de studenten ten aanzien van de internationaliseringsmogelijkheden is ook eerder beperkt.

Het hoger afstandsonderwijs is een duidelijke sterkte. Binnen het afstandsonderwijs worden geen hoorcolleges aangeboden. Per semester worden er door de opleiding één startmoment en drie vrijblijvende terugkommomomenten georganiseerd. Indien nodig worden extra avondlessen ingericht, zoals voor sterk toepassingsgerichte leerinhouden. De opleiding hanteert een flexibele houding ten aanzien van studenten van het studietraject voor werkstudenten, wat door hen wordt geapprecieerd. Er liggen nog opportuniteiten in een samenwerking tussen studenten uit het modeltraject en studenten uit het hoger afstandsonderwijs.

De materiële voorzieningen zijn aan de maat. Op het elektronisch leerplatform Toledo is degelijk ontwikkeld cursusmateriaal beschikbaar. Voor de studenten afstandsonderwijs leveren de docenten inspanningen om aangepast onderwijsmateriaal aan te bieden. Zo beschikken studenten uit het afstandsonderwijs over PowerPoint-voorstellingen en filmpjes van de gegeven lessen. Dit materiaal is ook toegankelijk voor studenten uit het dagonderwijs.

De commissie stelt vast dat de opleiding beschikt over een sterke visie op vlak van begeleiding waarbij een groei naar toenemende verantwoordelijkheid en autonomie wordt beoogd. De studenten beschouwen de uitgebreide studie- en trajectbegeleiding als een sterkte van de opleiding; ook de commissie is hiervan onder de indruk. Voor de instromende studenten zijn er vrijblijvende instapcursussen wiskunde en basisbegrippen bouwwereld. Een trajectbegeleider informeert studenten over de mogelijke gevolgen die gepaard gaan met hun studieresultaten en maakt hiervoor gebruik van een programma dat door de

Pagina 4 van 10 opleiding werd ontwikkeld om de volgtijdelijkheid bij te houden en te tonen aan studenten. Naast trajectbegeleiding kunnen studenten beroep doen op psychosociale begeleidingsdiensten en een ombudspersoon die studenten bijstaat waar wenselijk. De commissie meent dat de opleiding blijvende aandacht dient te besteden aan het versterken van het taalniveau van studenten daar de kennis van de moedertaal en nadien ook andere talen ruimte laat tot verbetering.

De opleiding beschikt over vakbekwaam personeel, maar de omvang van het team is met 6,45 VTE eerder beperkt. De docenten beschikken over goede kennis van het werkveld en zijn heel toegankelijk. Studenten aarzelen niet om bij vragen contact op te nemen en waarderen de vakinhoudelijk begeleiding die wordt aangeboden. Ze geven aan zich welkom te voelen binnen de opleiding en stellen het op prijs dat docenten hen bij naam kennen.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende

Het toetsbeleid is gestoeld op de pijlers van de hogeschool, vertaald naar het studiegebied en geconcretiseerd op opleidingsniveau. Dit maakt dat het toetsbeleid van de opleiding is afgestemd op het opleidingsmodel, wat de commissie als een duidelijke sterkte ervaart. De opleiding beschikt over duidelijke verbeterseutels die afgestemd zijn op de doelstellingen. Op basis van de gesprekken met alle betrokkenen, de toets- en evaluatie- opgaven en de ingekeken eindwerken meent de commissie dat de opleiding zowel voor het modeltraject als voor het studietraject voor werkstudenten haar doelstellingen in voldoende mate realiseert. Toch merkt de commissie op sommige punten een spanningsveld tussen de beoogde en de bereikte leerresultaten op, wanneer leerresultaten niet gemeten of getoetst kunnen worden binnen een onderwijscontext.

De opleiding beschikt onder meer met de toetscommissies over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering. Deze toetscommissies nemen alle evaluatieopdrachten door, inclusief taken en opdrachten, en gaan na of de toetsing binnen de opleidingsonderdelen daadwerkelijk de vooropgestelde doelen aftoetst met aandacht voor validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. De opleiding schakelt momenteel vooral klassieke evaluatievormen in zoals schriftelijke en mondelinge examens, maar wil in de toekomst meer gevarieerde en innoverende toetsvormen te willen gebruiken.

De beoordeling van de projectwerken omvat steeds een productevaluatie en een peerevaluatie. Voor alle projecten heeft de opleiding beoordelingsformulieren ontwikkeld.

De stagebeoordeling vormt geen eindbeoordeling op niveau 6, maar wordt door de opleiding opgevat als een kennismaking en ervaring met het beroepenveld. De commissie heeft echter bedenkingen bij deze keuze gezien het gewicht en de plaats van de stage binnen het opleidingsprogramma en de mogelijkheden die de stage biedt om de eindcompetenties in een authentieke en autonomieversterkende setting op niveau 6 af toetsen. De stage wordt beoordeeld aan de hand van de evaluatie door het stagekantoor, de evaluatie door de begeleider na een bezoek aan het stagekantoor en een gesprek met de verantwoordelijke van het kantoor en de student, en de evaluatie van het stageverslag door de begeleider. Ter ondersteuning van het beoordelingsproces kunnen de beoordelaars beroep doen op inhoudelijke aangepaste formulieren die peilen naar de kerndoelen die van toepassing zijn.

Pagina 5 van 10 Bij de bachelorproef wordt enerzijds de paper en anderzijds de mondelinge verdediging beoordeeld. De paper wordt beoordeeld door de begeleider en twee externe juryleden. De jury die de presentatie beoordeeld, bestaat uit één of meerdere externe juryleden, de bachelorproefbegeleider en enkele lectoren van het team, toegewezen op basis van het onderwerp. Tot slot beoordeelt de begeleider de samenwerking van de student met de promotor. De opleiding beschikt voor de verschillende evaluaties over beoordelingsformulieren opgesteld volgens de techniek van rubrics.

Studenten zijn tevreden over de manier waarop binnen de opleiding wordt getoetst en menen dat ze voldoende worden geïnformeerd. Ze waarderen vooral de permanente evaluatie en feedback die na elke examenperiode systematisch wordt aangeboden. Studenten uit het hoger afstandsonderwijs leggen normaal gezien samen met studenten uit het modeltraject examens af, maar hebben de mogelijkheid deze ook op zaterdag in te plannen.

Het studierendement is lager dan gemiddeld in Vlaanderen. De opleiding verklaart deze lage cijfers door de grote uitval in het hoger afstandsonderwijs, wat de cijfers beïnvloedt.

Afgestudeerden stromen vrij snel door naar de arbeidsmarkt en komen in de vier beroepsoriëntaties terecht. Ze vinden dat de opleiding hen passend voorbereidt op het werkveld en menen dat ze tijdens de opleiding een goed beeld krijgen van de arbeidsmarkt. Ze waarderen dat de aangeboden inhoud direct bruikbaar zijn in de beroepspraktijk, al menen ze dat een meer economische invalshoek hun voorbereiding nog zou kunnen versterken. Ook het werkveld meent dat de studenten een degelijke voorbereiding genieten op de praktijk en inhoudelijk sterk worden voorbereid. Na het afstuderen schrijven veel studenten zich in voor een BIV-stage wat toegang biedt tot het zelfstandig uitoefenen van het beroep van vastgoedmakelaar. Sommige studenten tekenen na het afstuderen in voor een vervolgopleiding.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het vastgoed (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen commissie

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie, in het bijzonder wat betreft de toetsing van de stage op niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur en het verminderen van de werkdruk van het personeel.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Pagina 6 van 10 **Besluit**¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het vastgoed (professioneel gerichte bachelor) van de Odisee.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het vastgoed (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Odisee. De opleiding wordt aangeboden te Aalst zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2016 tot en met 30 september 2024.

Den Haag, 31 mei 2016

De NVAO
Voor deze:

Marc Luwel
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

Pagina 7 van 10 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel Modeltraject	Oordeel Traject voor werkstudenten (afstandsonderwijs)
1. Beoogd eindniveau	V	V
2. Onderwijsproces	V	G
3. Gerealiseerd eindniveau	V	V
Eindoordeel opleiding	Voldoende	

Naam instelling	Odisee
Adres instelling	Warmoesberg 26 B-1000 Brussel België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie KU Leuven
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Professionele Bachelor in het vastgoed
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – Hoger Afstandsonderwijs
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Aalst
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2017
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2015-2016
(Delen van) studiegebied(en)	Industriële Wetenschappen en Technologie
ISCED benaming van het studiegebied	3 Social sciences, business and law 34 Business and administration real estate

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

Domeinspecifieke leerresultaten van de opleiding:

1. Beroepsgerelateerde wet- en regelgeving interpreteren en toepassen, in het bijzonder aangaande : burgerlijk en gerechtelijk recht, bouw- en vastgoedrecht, milieurecht, ruimtelijke ordeningsrecht, fiscaal recht, en hieromtrent kwalitatief adviseren.
2. Plannen van onroerend goed lezen en interpreteren. De verschillende vastgoedtypes beschrijven, evalueren, schatten.
3. Doelgericht advies geven en expertises verrichten, onderbouwd met technische kennis m.b.t. constructie, materiaalherkenning, bouwfysica, bouwpathologie, renovatie en onderhoud.
4. Beroepsspecifieke informaticatoepassingen toepassen en standaard-software, multimedia- en communicatiemiddelen beroepsgericht gebruiken.
5. Stedenbouwkundige inlichtingen verzamelen, analyseren en toepassen in een ruimtelijke context.
6. In een multidisciplinair verband samenwerken met beroepsactoren (collega's, notaris, bouwpartners, accountant, fiscalist, bankier, jurist, overheid, ...) indien nodig ook in een internationale context.
7. Onder begeleiding een aan de beroepspraktijk gerelateerd onderzoeksvraagstuk projectmatig bestuderen en hierop een gestructureerd en gefundeerd antwoord formuleren. Dit omvat het doelgericht relevante gegevens verzamelen, verwerken, interpreteren, rapporteren en presenteren.
8. Het beroepsveld kennen, situeren t.o.v. aanverwante vakgebieden en de respectievelijke deontologische codes respecteren.

Domeinspecifieke leerresultaten van de afstudeerrichting Makelaardij

1. Voor rekening van derden bemiddelen bij verkoop, aankoop, ruil, verhuur of overdracht van onroerende goederen, onroerende rechten of handelsfondsen.
2. Technisch en administratief beheren van de gemene delen van de gedwongen mede-eigendom van gebouwen of groepen van gebouwen, als syndicus.
3. Technisch, administratief en financieel beheren van onroerende goederen of van onroerende rechten als rentmeester.
4. Bouwpromotieprojecten initiëren, promoten, organiseren en opvolgen, vanaf de prospectie, de haalbaarheidsstudie en uitvoering t.e.m. de afrekening.
5. Zelfstandig overeenkomsten m.b.t. vastgoedtransacties op een juridisch correcte manier opstellen en aanpassen, bijhorende administratieve formaliteiten vervullen en financiële verrichtingen doen.
6. Zelfstandig oprichten, organiseren en bedrijfseconomisch leiden van een vastgoedkantoor.
7. Zelfstandig een vastgoeddossier documenteren, analyseren en beheren, in al zijn facetten: bouwtechnisch, financieel, fiscaal, economisch, juridisch
8. Vlot, gepast en helder commercieel communiceren (o.a. rapporteren) met (potentiële) klanten en zich meertalig kunnen uitdrukken in een professionele context.

Datum validatie: 13 februari 2012

Voorzitter:

- Xavier Ortegat, Managing Director CEPI (European Council of Real Estate professions);

Leden:

- Willy Vander Donck (domeindeskundige), Groepsleider grondverwerving, Aquafin NV;
- Carla Nelissen (onderwijsdeskundige), gewezen hoofd Onderwijs, XIOS Hogeschool (Hogeschool PXL);
- Erica Coolsaet (student-lid), studente Bachelor in het Vastgoed, Artesis Plantijn Hogeschool (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Anne-Sophie Seghers en Klara De Wilde, projectbegeleider en secretaris.